

SOCIĀLO
DARBINIEKU
BIEDRĪBA

Sociālā darba specializācija

To attīstība un ietekmējošie faktori

Sociālo darbinieku biedrības
Valdes priekšsēdētāja vietnieks
Mārtiņš Moors

SD biedrības diskusija

- 10.11.2017. notika Sociālo darbinieku biedrība organizētā ikgadējo konference “Aktualitātes sociālajā darbā: specializācijas un robežas”.
- Konferences otrās daļas darbs tika organizēts piecās darba grupās:
  - sociālais darbs lauku vidē;
  - sociālais darbs ar personām ar garīga rakstura traucējumiem;
  - sociālais darbs ar ģimenēm ar bērniem;
  - sociālais darbs ar marginālām grupām (bezpajumtnieki, hroniski atkarīgas personas, personas pēc ieslodzījuma u.c.);
  - sociālais darbs ar veciem cilvēkiem.
- Sociālo darbinieku biedrības konferencē diskutējām, kas ir šī atšķirīgās pazīmes, zināšanas un prasmes, no kā varētu noteikt specializācijas esamību.

Specializāciju ietekmējošie faktori

1. Mērķa grupa
2. Amats
3. Prakses pieredze
4. Prakses vide

Kompetence = 1 līdz 4 + profesionālās vērtības

Kompetenci ietekmējošie faktori (1)

- Mērķa grupa
  - Specifiskās vajadzības
  - tipiskākā problemātika, kas prasa īpašas zināšanas un prasmes

Piemēri: personas ar GRT, ģimenes ar bērniem, pilngadīgas personas ar atkarības problēmām/ pēc ieslodzījuma
- Neskaidrības
  - Ja mainās klienta piederība mērķa grupai
  - Ja klients formāli atbilst vienai, bet faktiski citai
  - Ja klients atbilst vairākām mērķa grupām

Kompetenci ietekmējošie faktori (2)

- Amats
  - Šobrīd vienīgais formāli specializāciju identificējošais veids
  - Nosaka kvalifikācijas prasības, uzdevumus un robežas
  - Prasība pēc iepriekšējas pieredzes (ja tāda ir noteikta aprakstā)
  - Amata vieta sociālā darba organizācijā/ sociālo pakalpojumu sistēmā
- Neskaidrības
  - Ja amata nosaukums nav «sociālais darbinieks», bet cits amatu hierarhijā, tomēr mērķa grupa ir tā pati

Piemēram, vecākais sociālais darbinieks, struktūrvienības vadītājs, sociālā pakalpojuma vadītājs (krīzes centrs, jauniešu māja u.c.), organizācijas vadītājs, makro līmeņa sociālā darba speciālists u.t.t.

Kompetenci ietekmējošie faktori (3)

- Prakses pieredze
  - Darbs profesijā kopumā
  - Darbs ar noteikto mērķa grupu
  - Darbs ar mērķa grupu dažādos amatos un dažādā profesionālajā vidē
- Neskaidrības
  - Ja ir būtiski pārtraukumi darbā profesijā, kā to vērtēt kompetences kontekstā? Vai šo «robu» var kaut kā aizpildīt?
  - Kā vērtēt pieredzi citā profesijā (ja tāda ir), piemēram, veselības aprūpes jomā, sociālajā pedagoģijā, speciālajā izglītībā, probācijā un tml.?
  - Kā vērtēt augstskolas studiju praksi?

Kompetenci ietekmējošie faktori (4)

- Prakses vieta – drīzāk specifika nevis specializācija
  - Vide (lauku vide, ieslodzījums, slimnīca)
  - Sociālā pakalpojuma veids (krīzes centrs, bērnu aprūpes institūcija, sociālās rehabilitācijas programma, pansionāts u.c.)
  - Organizācijas veids (pašvaldības iestāde, valsts iestāde, NVO, privāts uzņēmums)

Specializāciju ietekmējošie faktori

1. Mērķa grupa (zināšanas par to)
2. Amats (pieredze darbā dažādos amatos ar vienu un to pašu mērķa grupu)
3. Prakses pieredze (pieredzes ilgums)
4. Prakses vide (prakses vietas specifikas pārzināšana un ar to saistītās prasmes)

Specializācija = speciālu zināšanu, iemaņu, prasmju ieguve, esamība. To ieguvi ietekmē zināšanas par 1 – 4, specifiskas prasmes, kas nepieciešamas attiecīgajā kombinācijā.

Kompetence = 1 līdz 4 + profesionālās vērtības (objektivitāte, sadarbība, profesionālā integritāte, ētiska rīcība)

Secinājumi

- Sociālo darbinieku vidū nav viennozīmīga izpratne un viedoklis, kas ir specializācija.
- Šobrīd to lielā mērā nosaka amats un paša praktiķa identificēšanās un prakses pieredze.
- Trūkst formālā apstiprinājuma specializācijas jeb īpašas kompetences esamībai.
- **Ja mēs nopietni vēlamies attīstīt profesiju specializāciju virzienā, tad ir nepieciešams veidot formālu specializācijas atzīšanas mehānismu.**

SOCIĀLO
DARBINIEKU
BIEDRĪBA

Paldies par uzmanību!

www.socialwork.lv

sdbiedriba@gmail.com